

Csáky külügyminiszter a kurucokról és labancokról és a propagandától elvadított emberekről

Gróf Csáky István külügyminiszter pénteken délután fogadta azt a kecskeméti küldöttséget, amely átnyújtotta neki a város mandátumát. Csáky külügyminiszter a kecskeméti üdvözlő beszédére adott válaszában hangsúlyozta, örömmel hallja, hogy a választási küzdelem nem volt sem hare, sem hadjárat. Az utóbbi időben az a kép alakult ki előtte, hogy az országot

kurucokra és labancokra

próbálják újból bontani, mégpedig abban az értelemben, ahogy ez a tizenharmadik században történt. Ez — mondotta — azért is roppant veszedelmes, mert a tájak szerint Magyarország népe különböző, különösen különböző a szokásokban ott, ahol vegyes lakosság van. Ő maga részéről Sopront is képviseli, azt a várost, ahol a *szenvedélyek erősen kavarnak*.

Kecskeméten hasonló problémák nem merülhetnek föl, a választási küzdelem után békítési akciókra nincs szükség, de a nemzetiségi tájakon a hare mélyebb sebeket vág.

Megértésre van szüksége a nem magyar anyanyelvű állampolgárokkal szemben, mert ha a szociális elkülönülésen kívül

nemzetiségi elkülönülés is mutatkozik, akkor az ilyen hajlam növekszik. Vannak vidékek, ahol igen nagy türelemre van szükség, mert még a legjobb helyzetben levőket is úgy elvadította a propaganda, hogy azok nem mindig néznek afelé az erőközpont felé, amely a magyarság előforrása.

Ez az erőközpont az Alföld — mondotta végül a külügyminiszter.

Ki hajtja végre a pénzügyminiszter programját?

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter pénteken Baján beszéd kíséretében átvette mandátumát. Utána Szász Lajos pénzügyi államtitkár szólalt föl, aki tiltakozott azok ellen a sajtójelentések ellen, amelyek szerint

a programbeszédet a miniszter (Reményi-Schneller) mondotta ugyan el Baján, de a programot ő (Szász) hajtja majd végre.

Az államtitkár hangoztatta, hogy közte és minisztere között nem lehet a bizalmatlanság magvat elhinteni, ők egy utón haladnak most és a jövőben is.

Bornemisza és Mikecz

visszavonul a politikától Pártjuk kimondotta feloszlását

Aminő a „M. O. T.” jelenti, Bornemiszaék pártja — amely tudvalevően a választások során egyetlen kerületben sem tudott még egy fiamandátumot sem összeszerezni — a választások eredményeképpen esütörtök délután tartott ülésében

kimondotta a párt feloszlását és a párt tagjainak „egyéni dönté-

sére” bízta, hogy a jövőben hol kívánának politikai tevékenységet kifejteni. Maga Bornemisza, a párt vezetője és Mikecz volt igazságügyminiszter, a párt helyettes ügyvezetője elhatározta, hogy mindketten

visszavonulnak

a politikai élettől.

Dancza János felfedezte a Bükk cseppkőbarlangrendszerének csodálatos világát

(Az egri Bükkben, június 2. — A Népszava tudósítójától.) Mérédek bércek között lefelé visz az út. A Kiskőhát alatt vagyunk. Ismerjük ez a hely, mert két éve sokszor voltunk itt, hogy megbámulhassuk Dancza János nagyszabású barlangkutató munkáját, amellyel a Bükk vonulatai alatt sejtett óriási méretű cseppkőbarlang feltárásába kezdett, — sok számmal, igazi szaktudással és mindennél több hittel, szorgalommal, szívós akarattal és sok verejtékes munkával.

Az ősember Magyarországon

Nem is kell külön bemutatnunk az olvasónak Dancza Jánost most, a lakatosmunkásból páratlan ambícióval és tanulmánygyással geológussá nőtt egri barlangkutatót. Tizenkét évvel ezelőtt az Imóköhát forrásnál kezdte kutatásait. 1922-ben ennek a zombolyának felmérésénél Kadics Ottokárnak segédkezett. 1932-ben az inségmunka keretében a készülő egri városi múzeum anyaggyűjteménye számára a Füzérkő barlangban és később a híres Subalyuk barlangban végzett ásatásokat. Ez utóbbiban találta meg a világhírűvé lett két neandervölgyi emberkoponyát, amely most a Földtani Intézetben van. A subalyuki ősember koponyáját a washingtoni geológiai világkongresszuson dr. Lóczy Lajos egyetemi tanár, a Földtani Intézet igazgatója mutatta be és megdöntötte

vele a németeknek azt a felfogását, hogy a neandervölgyi ősembertípus, a „homo primigenius” nem élt Magyarországon. A Magyar Barlangkutató Társaság szakülésén 1932-ben Dancza János nagyszerű beszámolót tartott a subalyuki leletéről.

Danczát régóta vonzotta és hajtotta a geológusoknak és barlangkutatóknak az a föltevése, hogy a Bükkhegység magas fennsíkjai alatt hatalmas kiterjedésű cseppkőbarlangrendszernek kell rejteznük, mert erre vallanak az ott található zombolyok és tebrék, továbbá az alacsonyabb fekvésű barlangok és időszakos források kijáratának hordalékai. Eredményes kutatásai után újból visszatért az Imóköhöz. A szatmári püspökség területén a Ravaszlyuk nevű időszakos forrás kiszáradt medrét kutatta át és négyévi nehéz munka árán 130 méterre hatolt be egy barlangrendszer nyílásába, amelyről a Bükk alatt sejtett nagy barlangrendszer bejáratát nyílását képzelte. A Természetbarátok Turista Egyesületének tagjai közül többen támogatták szívós munkával Danczát.

A kiskőhát zombolyában végzett munkájáról, maga Dancza János számolt be olvasóinknak a Népszava pénteki számában.

Most, amikor legújabb és szó szerint is országos szenzációt jelentő fölfedezésének színhelyére mentünk, örögrőf Pallavicini Alfonz vadaskertjének szélén sűrű bozótok között jutottunk a zombolya szélé-

hez. Erről a helyről azt beszélnek az öregebbek, hogy 60—70 évvel ezelőtt Vidróczkynak, a híres betyárnak a bandája tanyázott ezen a vidéken és itt, az Ilus-kút tájékán, akárhogy bekerítették őket a pandurok, egyszerre eltűntek, mintha a föld nyelte volna őket. Lehet, hogy most Dancza fölfedezése ennek a pandurlegendának is megfejttesse az eredetét. Bennünket is hamarosan elnyelt a föld, azaz a kiskőhát zombolya, mert Dancza János vezetésével hosszú drótkötélletről ereszkedtünk le 37 méter mélyre, egészen merőlegesen. Szemünk lassan megszokta a karbidlámpa fényét. Hatalmas, tágas terembe jutottunk és mintha az ezerégyéjszaka meséinek valamelyik csodálatos barlangja elevenedett volna meg előttünk. Hatvan méter hosszú, 40 méter széles és 20 méter magasnak bizonyul a terem a lemérs után. A terem szintje pedig a Bükkhegység fennsíkjának felszínétől 45 méter mélyre van.

Első látogatás a barlangban

Káprázatos látvány tárul elénk. Óriási cseppkőoszlopok és oszlop-csonkok meredeznek alá a terem mennyezetéről és felfelé a terem szintjéből. Dancza, a bányászlam-pával, kis törpének tűnik fel közöttük. Mint egy mekkai óriásország ittmaradt emlékei csillognak, ragyognak a karbidfényben szemünkbe a fantasztikus cseppkőfigurák. Csodálatos érzés tölt el bennünket, mintha mi lennénk az első emberi lények, akik beléptek a csodálatos barlangba. Néhány percel később azonban Dancza János korhadó gerendákra mutat, s ezek úgy vannak elhelyezve a barlang szintjén egy nyílás körül, mint a kút kávéja, rúnaszerűen. Sőt sziklába vajt, valamikor már régen csákkányat készített keskeny gyalogút vezet a nyíláshoz. Mellette két emberi csontváz porlad a néma sziklán. Két ember halt itt meg. Talán Vidróczky és valamelyik betyárja. Ki tudja róluk, hogy kik voltak? A szikla és a barlang néma és nem felel kérdéseinkre. Dancza szerint a koponyák 60—70 esztendeje porladnak már itt. A csontvázak mellett talált nyíláson Dancza kötélfüggesztésén egy új és még nagyobb barlangba jutunk. Még szebb s még nagyobb cseppkőcsodák csillognak ránk. Ide már csak ketten mertük követni az egri barlangkutatót, aki váltig biztatott, hogy nincs veszély, mert ő és munkatársai már megvizsgálták előzetesen ezt a barlangot is. A 80 méter széles és szinte beláthatatlanul hosszú, igen magas barlangteremből újabb barlangok nyílnak oldalra is. Megyünk, amíg el nem fáradunk és bukdácsolva a kövek törmelékein, egyik társunk meg nem sebzí a lábát. Ki tudja,

hová vezet a megmérhetetlen, beláthatatlan nagyságú barlangrendszer? Dancza ezeket mondja:

— Végre megtaláltuk az igazit. Hosszú évek erős munkája és nagy hite vezetett ide minket. Újból megcáfoltuk a karszt-elméletet. Több neves barlangkutatóknak és geológusunknak az volt ugyanis az álláspontja, hogy a Bükkben emeltszerűen egymás alatt házódó barlangrendszernek legfelső termei öregségüknek fogva vagy összeomlottak, vagy pedig a cseppkő teljes egészében és járhatatlanul kitöltötte már ezeket. Amde a cseppkővel való kitöltés elméletei figyelmen kívül hagyták, hogy a legfelső termekben oly gyors a víz átérésése, hogy itt legkevésbé a cseppkő, mert nincs ideje lerakódni a mésznek. Ennek példáját láttuk most lenn a barlangrendszer bejárat és megtekintett részeiben. Láttuk azt is, hogy az alsó szintekben nagyobb termek vannak és a cseppkő is dúsabb és szebb.

— Nagy előnye a barlangrendszernek, hogy a lillafüredi úttól alig egy kilométerre van a bejáratát képező Kiskőhát Zombolya. Minden törekvésünk az, hogy a jelenleg elért 99 méter mélység alatt 60 méterre húzódnó földjelzésű turistaút (a Bánkúthoz vezető Török út) szintjéig eljussunk és ott vagy természetesen kijáratot találjunk, vagy mesterségeset készítsünk a barlanghoz. Ez az út ugyanis csak 20 méterre fekszik az autótól.

— A barlangrendszer kiterjedése beláthatatlan még. Szerintem öt kilométer hosszúságban három-emeletes barlangrendszert fedeztünk fel és így ez legalább 15 kilométeres kiterjedésnek felel meg. A barlang látványossága meglepés az egész világ számára. Villanyvilágítása olcsó vízierővel fog történni. Egyik emeletről mozgólépcsőket tervezünk a másikra. A most látott termektől távolabb nagykiterjedésű földalatti tavakat is fedeztünk fel további barlangrészekben. A barlang főbejárata kelet-nyugati irányú, míg a mellékjáratok észak-déli irányúak s egy része a kincstári erdők alá vezet.

Csodálatos élménnyel gazdagodva, Magyarország talán egy új, világ-hírű természeti látványosságának kezdetét látva, boldogan és hálával Dancza iránt azzal bücsúzunk, hogy a jövő héten újból kimegyünk a barlangba és egész napot töltünk a föld mélyén, a Bükkhegység 800 méter magas fennsíkja alatt 90 méter mélységben, hogy új csodákat láthassunk.

Nyugtalanság Csehországban

(Prága, június 2. — „M. T. I.”) A cseh népnek a védnökségi helyzetbe való beilleszkedése

még mindig nehézségekkel jár. A csehek minden alkalmat megragadnak, hogy — gyakran ártatlannak látszó eszközökkel — tüntessenek a mai helyzet ellen

és kifejezést adjanak vágyakozásuknak a régi cseh-szlovák mult felé. Következtetést enged erre a prágai rendőrség legújabb intézkedése, amely szükségesnek tartja egyes jelvények viselésének megtiltását. Tilos a „cseh szív” viselete, amelyen az egykori cseh-szlovák köztársaság körvonala látható a volt cseh-szlovák zászlóval és a következő felírással: „Miénk volt, miénk ma és miénk marad.”

Tilos a vörös ívegből készült huszita buzogány „nem adjuk meg magunkat” felírással, végül a cseh kétfarkú oroszlan „Résen állunk a hazáért” felírással.

Ezenkívül bizonyos ellentétek

észlelhetők hivatalos viszonyban is a védnökség és a cseh népközösségi egységpárt között. A párt nemrégiben a kíméletlen cenzúragyakorlat ellen tiltakozott. Csütörtökön választmányi ülésen újból tiltakozást bocsátott ki a gyűléstiltalom ellen, amely már

május 1-e óta lehetetlenné teszi, hogy a népközösség népgyűlések és fölvonulások formájában népszerűsítő mozgalmát a nyilvánosság körében.

A választmány megállapította, hogy a gyűléstiltalom úgyszólván lehetetlenné teszi a csehek számára a belső szervezkedés munkáját, határozatilag fogja tehát követelni a védnökségtől a gyűlések és hazafias jellegű tüntetések szabaddátételét a népközösség valamennyi szervezete és osztálya számára, természetesen a védnökség szellemének megfelelő formában.

Magyar Lovaregylet
MA és HOLNAP délután 3 órakor versenyt tart